

Učiteljski pravnik.

—§ Brezplačno zdravljenje državnih uradnikov. Glasom člena 7. pravilnika o izvrševanju odredb fin. zakona za leto 1927/28. (Glej »Ur. list« št. 55/220 — ex 1927), se ne smejo dovoljevati nikakršne ugodnosti za zdravljenje v bolnicah. Drž. uradniki se smejo zdraviti v I. in II. razredu samo, če plačajo naprej razliko med takso za zdravljenje v III. razredu in takso onega razreda, v katerem se zdravijo. Taksa za zdravljenje v vseh bolnicah znaša za I. razred 100 Din, za II. razred 75 Din dnevno. Taksa za zdravljenje v III. razredu znaša v bolnicah: Brežice, Slovenjgradec, Murska Sobota in Ptuj po 28 Din; Maribor, Celje in Ljubljana po 30 Din; Čakovec po 25/20 Din; Kandija, Novo mesto in Krško po 25 Din dnevno. Z ozirom na to odločbo je črtati v Ročnem katalogu za šolsko leto 1927/28. na strani 106., III. odstavek in v IV. odstavku znesek v oklepaju. Gornje besedilo je izrezati in ga prilepiti na 107. stran Ročnega kataloga.

—§ Stanarina neoženjenih državnih uslužbencev, ki žive v skupnem gospodinjstvu z osebami, proti katerim imajo zakonito dolžnost vzdrževanja (otroci starše in obratno). Ministrstvo pravde je izdalo z odlokom št. 32.641 od 30. aprila 1925 mišljenje, da pripada državnemu uslužbencu 100% stanarina, če živi v skupnem gospodinjstvu z osebo, proti kateri ima zakonito dolžnost vzdrževanja, če ta oseba nima nobenih dohodkov in če državni uslužbenec faktično in edini vzdržuje (glej odlok V. Z. ljubljanske oblasti P. br. 1272/1 1927). Vloge za nakazilo 100% stanarine je podkrepiti z dokazili.

§ Prijava za rodbinsko doklado — prijava k prošnji za odmero pokojnine ob prijavi upokojitve. Ministrstvo prosvete je naredilo z odlokom P. br. 11.256 od 19. avgusta 1927, da mora vsak upokojeni učitelj priložiti prošnjam za odmero pokojnine poleg ostalih dokumentov tudi »prijavo« za odmero rodbinske doplade, če ima pravico do te. Prijava mora biti točno izpolnjena in overovljena od pristojne oblasti. Obrazci »prijav« se naročajo v knjigarni Učiteljske tiskarne.

—§ Odpust iz državne službe ob 21 letu, če ni zadostil vojaški dolžnosti. Glavna kontrola se je pri ministrskem svetu pritožila da se v državno službo sprejemajo dijaki, ki so dovršili 21. leto starosti, a niso zadostili svoji vojaški dolžnosti, ker jim je bil kadrovski rok odložen na poznejši čas. To nasprotuje členu 122. ustave in členu 4. zakona o državnem prometnem osebju. Vsi šefi železnih službenih edinic so vsled tega dobili nalog, da odpuste iz službe vse one, ki so sicer dovršili 21. leto starosti, niso pa zadostili svoji vojaški dolžnosti, ter da v bodoče takih oseb nikakor ne sprejemajo v službo. Pod zadoščenjem vojaških dolžnosti se razume odsluženje kadrovskega roka, osvobodjenje od vojaške službe ali pa proglašenje nesposobnosti za vojaško službo.

—§ Kdo plača zdravniško spričevalo? Na razna vprašanja, kako je tolmačiti člen 183. finančnega zakona za leto 1927/28, je izdalo ministrstvo pravde Centralna komisija za izvrševanje urad. zakona pod št. 34.684 od 5. julija 1927 sledeče mišljenje: V vseh slučajih, ko se hoče državni uslužbenec okoristiti s kako pravico, ki je v zvezi z njegovim zdravstvenim stanjem in ki je odvisno od ugotovitve tega stanja, tedaj mora uslužbenec doprinesti spričevalo o svojem zdravstvenem stanju, pa najsi to zahteva od njega oblast, ali pa, da je že po samem zakonu dolžan to doprinesti, kot je na primer slučaj upokojitve. V vsakem takem slučaju si mora uslužbenec preskrbeti tako spričevalo na lastne stroške.

Če pa smatra državna oblast priloženo spričevalo za nezadostno, ali pa da zahteva ponovno konstatcijo zdravstvenega stanja uslužbenčevega po lastni inicijativi, tedaj je dolžnost državnih in samoupravnih zdravnikov, da izvršijo pregled brezplačno in to v smislu člena 188. finančnega zakona za leto 1927/28.

—§ Tolmačenje uradniškega zakona glede državnega strokovnega izpita za učitelje. Ministrstvo prosvete Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, O. N. Br. 47831, 26. jula 1927. godine u Beogradu, Po čl. 38. Drž. osnovnoškolskog Zakona od 14. V. 1869. g. odnosno od 3. V. 1883. g. učitelji u Sloveniji i Dalmaciji posle dve godine učiteljske službe dobijaju pravo na polaganje praktičkog učiteljskog ispita, nije pak zakonom određen rok, u kojem se ovaj ispit mora položiti.

Po čl. 54. Zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda, za prelaz iz pripravnih grupa ustanovljavaju se državni stručni ispiti. Pomenuti praktičan učiteljski ispit sada važi kao državni stručni, koji se pomenutim članom traži. — Prema istom članu rokovi za sticanje prava za polaganje stručnog ispita ni u kom slučaju ne mogu biti duži od tri godine od dana stupanja u službu.

Po čl. 14. Zakona o činov. grad. reda državna je služba zap. rve tri godine privremena, a po isteku privremene službe (čl. 16.) službenik dobija stalnost pod uslovima koji se predviđaju zakonom t. j. ako je položio državni stručni ispit (čl. 54.) i ako je nadležna komisija za ocenu, po njegovom opštem vladanju i dokazanom uspehu u službi (čl. 18.), našla da je sposoban da postane stalan. — U slučaju da komisija za ocenu nađe da službenik nije sposoban da postane stalan (čl. 19.) on će se otpustiti iz službe. Izuzetno po odluci Komisije, službenik može ostati još godinu dana privremen, ali mu se ta godina neće računati za napredovanje. Ako, po isteku ovoga roka, Komisija nađe da službenik ne može postati stalan, otpustiće se iz službe i ne može više u istu struku.

Prema ovakvim odredbama Zakona o činovnicima, jasno je, da dosadnja praksa po čl. 38. Drž. osnovnoškolskog Zakona računajući s tim, da su učitelji, bez praktičkog ispita, usled ratnih i posleratnih nesređenih prilika, imali do sada dovoljno vremena, da ispune uslove pomenutoga člana mora prestati, i u buduće se ima u svemu postupiti po propisima Zakona o činovnicima građanskog reda.

Na osnovi svega toga, a u težnji da se u interesu same učiteljske službe propisi Zakona o činovnicima grad. reda primene i na učitelje narodnih škola, naređujem: za Ljubljansku, Mariborsku, Splitsku i Dubrovačku oblast: Da od sada učitelji, poštavljeni sa učim. ispitom zrelosti, moraju biti dužni da posle dve, a najmanje za tri godine učiteljske službe, polaže praktički učiteljski ispit. Ako pak usled neispunjenih uslova bude oglasem od strane komisije za nesposobnog da postane stalan nijemu će se dopustiti da može ostati još godinu dana privremen, s tim, da za to vreme položi praktičan učiteljski ispit, ali mu se ta godina neće računati za napredovanje. Ako, i po isteku ovog roka, učitelj ne položi ovaj ispit, otpustiće se iz službe, i ne može se više u istu struku primiti. — Dosadnja praksa, da se praktičan učiteljski ispit može polagati i posle tri, pa čak i posle pet godina, obustavlja se, a školski će nadzornici odmah poslati Ministarstvu spiskove onih učitelja, kojima je isteklo po tri godine službe, a praktičan ispit još nisu položili. Odelek za Učiteljske Škole u formalnom pogledu stvoriti mogućnosti ovim učiteljima, da najdalje u novembarskom roku 1927. god. polažu praktičan ispit. I njima se za napredovanje neće računati vreme provedeno u učiteljskoj službi posle navršene tri godine učiteljske službe.

—§ Stroški za zdravniški pregled. Ministrstvo pravde — Centralna komisija za izvrševanje uradniškega zakona je izdalo pod br. 34.684 od 5. julija 1927 mišljenje o tolmačenju čl. 183. fin. zakona za 1927/28. nastopne vsebine: V vseh slučajih, ko se hoče državni uradnik okoristiti pravic, ki so v zvezi z njegovim zdravstvenim stanjem, mora predložiti o tem zdravniški dokaz in to ako ga zahteva oblast, oziroma ga predloži lastni prošnji za upokojitev ter mora nositi stroške za to spričevalo sam. — Če pa zahteva državna oblast po lastni inicijativi ponovni pregled v konstatcijo zdravstvenega stanja uslužbenca, tedaj je dolžnost uradnega zdravnika, da izvrši ta pregled brezplačno.

UREDBA O POGODBENIH URADNIKIH IN DNEVNIČARJIH.

Člen 1. Po odredbah člena 130. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se smejo sprejemati za dela v službi države pogodbeni uradniki in dnevničarji.

Pogodbeni uradniki se jemljejo za dela, ki jih opravljajo uradniki.

Člen 2. Pogodbeni uradniki se jemljejo samo izjemoma, če ni oseb, ki bi opravljali dotično službo kot redni državni uslužbenci.

Člen 3. Pogodbeni uradniki se ne smejo jemati na položaje, s katerimi je združena funkcija računodajnikov po členu 62. zakona o državnem računovodstvu.

Poedini resorti smejo označiti s pravilniki, izdanimi po tej uredbi, sporazumno z ministrom pravde in ministrom za finance, še tudi posebe zvanja, na katera se ne smejo jemati pogodbeni uradniki.

Člen 5. Odredbe člena 4. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih veljajo tudi za pogodbene uradnike in za dnevničarje, toda z izjemo, da se smejo sprejemati delavci pri državnih delavnicah že po dovršenem 14. letu starosti, da pa za tuje državljane ne veljajo odredbe točk 4. in 5. tega člena.

1 »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 1. septembra 1927., št. 196/LV. Ur. list št. 94 od 7. septembra 1927.

Člen 6. Pogodbeni uradniki in dnevničarji se jemljejo za dela v službi države v breme proračunskih partij, določenih zanje; smejo pa se jemati tudi v breme partij za uradnike, zvaniki in kreditore, in sicer: pogodbeni uradniki v breme kreditov, določenih za uradnike, dnevničarji pa v breme kreditov, določenih za zvaniki in služitelje; toda skupno število pogodbenih uradnikov, postavljenih v breme dotičnega kredita za uradnike, ne sme presežati števila mest, določenih v dotični proračunski partiji.

Člen 7. Pogodbeni uradniki se sprejemajo za dela v službi države s pismeno pogodbo po predhodni odobritvi ministrskega sveta, potrjujejo pa se z odlokom pristojnega ministra, ki se objavi v »Službenih Novinah«.

Člen 8. Odredbe zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se uporabljajo tudi na pogodbene uradnike in na dnevničarje, kolikor se to predpisuje s to uredbo.

Člen 9. Od I. poglavja zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih veljajo za pogodbene uradnike in za dnevničarje samo odredbe tretjega odstavka člena 2. in odredbe člena 4. z izpremembo, določeno v členu 5. te uredbe.

II., III., IV., V., VI., VIII., IX., X. in XI. poglavje se ne morejo uporabljati na pogodbene uradnike in na dnevničarje.

Od VII. poglavja se ne morejo uporabljati odredbe členov 88., 94., 102., 106., 107., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125., 126. in 127., veljajo pa odredbe členov 89., 90., 91., 92., 93., 96., 97., 98., 99., 100., 101., 103., 104., 105., 108., 128., 129. in 130.

Člen 10. Preden se sprejmejo pogodbeni uradniki in dnevničarji za dela v službi države, je treba ugotoviti po originalnih listinah njih ime in priimek, kraj, dan, mesec in leto rojstva, državljanstvo, obično pristojnost, ureditve vojaške obveznosti (razen inozemcev), šolsko izobrazbo, strokovno kvalifikacijo, dotedanji poklic in znanje jezikov.

Originalne listine, ki jih morajo priložiti kompetentni prošnji, s katero se potežajo za službo, se jim vrnejo po rešitvi prošnje; v njih povezki spisov pa se vlože, če se prošnici sprejmejo, prepisi teh listin, ki jih overovi starejšina urada, kjer se hrani uslužbenčev povezki spisov.

Člen 11. To, kar plačuje država pogodbenim uradnikom in dnevničarjem, se imenuje nagrada, da se razlikuje od plače in ostalih prejemkov, ki jih dobivajo redni državni uslužbenci. Ta nagrada se ne sme deliti tako, kakor se dele prejemki ostalih državnih uslužbencev, t. j. na osnovno in položajno plačo, stanarino, doklado za otroke in draginske doklade, ampak se mora določiti v eni vsoti. Prav tako ne sme biti v pogodbi o sprejemu pogodbenih uradnikov ali v odloku o sprejemu dnevničarjev določila, da se sprejemajo te osebe s prejemki rednih služiteljev izvestne kategorije in skupine, in tudi se jim na ta način ne sme določati čin. Službena razmerja, ki se urejajo sicer po činu uradnikov, se smejo urediti pri pogodbenih uradnikih s posebnim določilom v pogodbi.

Nagrada pogodbenih uradnikov in dnevničarjev se računi od dne, ko nastopijo službo.

Člen 13. Nagrada pogodbenih uradnikov (iz člena 11.) se določa s pogodbo.

Člen 14. Povračila potnih stroškov in dnevnice za službena potovanja se plačujejo po predpisih o povračilu potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbencev.

V resortih, v katerih je povračilo za izvestna službena potovanja urejeno s posebnimi predpisi, prejemajo pogodbeni uradniki in dnevničarji, dokler opravljajo dolžnosti, določene s temi posebnimi predpisi, po njih tudi povračila, določena za one državne uslužbence, katerim so enaki po svojem opravilu.

Člen 15. Pogodbeni uradniki se smejo po službeni potrebi prenesti na dela v drug urad in kraj.

Povračila potnih stroškov in dnevnice ob premetitvi se plačujejo po predpisih o povračilu potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbencev. O premetitvi odloči pristojni minister.

Člen 16. Pogodbeni uradniki in dnevničarji se morajo javiti na službo najkasneje v 10 dneh od dne, ko se jim je priobčil sklep o potrditvi ali odlok o sprejemu; drugače se smatrajo, kakor da niso sprejeti za dela v službi države. Iz osnovanega vzroka sme organ, ki je izdal sklep o potrditvi ali odlok o sprejemu, ta rok podaljšati.

Glede pogodbenih uradnikov se sme določiti s pogodbo tudi daljši rok, do katerega se mora uslužbenec najkasneje javiti na službo.

Člen 17. Če pogodbeni uradnik in dnevničar v primeru člena 104. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih ne opraviči svojega izostanka, mu ne pristojne prejemki za čas, v katerem je izostan.

Če traja njegov neopravičen izostanek dlje nego tri dni, se odpusti iz del v službi države. V ponovnem primeru se odpusti, če izostanek neopravičeno tudi samo en dan.

Člen 18. Odsotstvo po privatni potrebi s pravico do nagrade iz člena 11. ali 12. se sme dovoliti v enem letu pogodbenim uradnikom in dnevničarjem največ do 15 dni.

Glede pogodbenih uradnikov se sme določiti s pogodbo možnost daljšega odsotstva.

V uradih, kjer je s posebnimi zakoni urejen letni odmor (poslednji odstavek člena 109. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih), imajo pogodbeni uradniki pravico do tega odmora ob istih pogojih kakor uradniki teh uradov, dnevničarji pa po izprevidnosti starejšin in po službeni potrebi.

Člen 19. Pogodbeni uradniki in dnevničarji imajo ob boleznih, zaradi katere ne morejo opravljati svoje dolžnosti, pravico do nagrade največ za 60 dni v enem letu, če niso zavarovani po zakonu o zavarovanju delavcev; v tem primeru jim pripada v boleznih podpora, ki jo določa ta zakon.

Glede pogodbenih uradnikov se sme določiti s pogodbo tudi daljši rok; vendar pa ne sme biti ta rok nikoli daljši od 90 dni.

Če traja bolezen dlje, jim prestanejo dela v službi države.

Člen 20. Pogodbene uradnike in dnevničarje ocenjuje brez posebnih formalnosti njih neposredni starejšine. Tem pristoji tudi pravica, izreka kazni za nerednost, ki sta: opomin ali zmanjšba enomesečne nagrade največ do 15%.

Člen 21. Disciplinske kazni za pogodbene uradnike in dnevničarje so te-le:

1. ukor;
2. zmanjšba redne nagrade do 25% mesečne vsote za tri mesece;
3. odpustitev (prestanek službe brez odgovora).

Člen 22. Disciplinske kazni izreka brez formalnega postopanja pogodbenim uradnikom in dnevničarjem organi, ki odločajo o potrditvi ali o sprejemu. Če je ta organ minister, kaznovanec nima pravice pritožbe; če pa je to podrejen organ, ima kaznovanec pravico pritožbe na pristojnega ministra.

Člen 23. Služba prestane pogodbenemu uradniku in dnevničarju:

1. ko poteče pogodba ali odpovedni rok (člen 24);
2. če postane duševno ali telesno nesposoben za delo;
3. če nastopi primer iz členov 17. ali 19.;
4. če pride v konkurz;
5. če se obsodi s sodbo rednega sodišča na kazni na svobodi, daljšo od enega meseca;
6. če ni, ko je dovršil 21. leto starosti, odslužil obveznega roka v stalnem kadru, razen ako ni naš državljan, ali če je, po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot stalno ali začasno nesposoben, oproščen službe v stalnem kadru, odnosno mora plačevati vojnico, a je ni plačal;
7. z disciplinsko odločbo;
8. s smrtjo.

O prenehanju službe odloči onaj organ, ki je odločil o potrditvi ali o sprejemu.

Člen 24. Dnevničarju se lahko služba vsak čas administrativno odpove v 15-dnevem roku od dne priobčitve. V istem roku pripada tudi njemu vsak čas pravica odpovedi.

Prednji odstavek velja tudi za pogodbene uradnike, če ni določeno s pogodbo kaj drugega.

Člen 25. S pogodbo o pogodbeni službi se smejo izpremeniti samo ona določila te uredbe, glede katerih je to izrečno dovoljeno.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

—o Šamotirane peči. Ker si je šola Sv. Ilj pod Turjakom nabavila peči za žagovino, se po ugodni ceni prodajo tri prav dobro ohranjene železne »šamotirane« peči. — Šolski upravitelj v Mislinjah.

—v Ako hočeš doseči v petju lepe uspehe, tedaj si nabavi Pregljev pesmarice, ki prinašajo krasne in manj znane narodne pesmi.

1. Nagelječki. Za srednjo stopnjo osnovnih šol, 66 pesmi. Trdo vezano. Cena Din 20.

2. Nagelječki. Za višjo stopnjo osnovnih šol ter za nižje razrede meščanskih šol, 61 pesmi. Trdo vezano. Cena Din 26.

3. 30 troglasnih mladinskih zborov. I. del. Cena Din 18.

4. 30 troglasnih zborov II. del. Cena Din 22. Obe zadnji zbirki sta namenjeni višji stopnji osnovnih šol in meščanskim ter srednjim šolam kakor tudi glasbenim zavodom.

Najboljši ocenjevalec teh pesmaric je učiteljsko samo, ki se enodušno pohvalno izraža o njih.

—o Še dobro ohranjeno pohištvo: klop, table itd. je na prodaj na okoliški deški osnovni šoli. Interesenti se naj obrnejo do voditelja šole v novi okoliški šoli v Celju.

—o Fink-Kožu Erstes Lesebuch (Fibel).

Vsem gg. tovarišem in ggč. tovarišicam, ki uporabljajo pri pouku Fink-Kožu Erstes Lesebuch (Fibel), naznanjam, da je nova izdaja baš sedaj v tisku pri Ljudski tiskarni v Mariboru, ker je prva povsem razprodana. Knjiga izide tekom meseca septembra. Naročila sprejme že sedaj Ljudska tiskarna v Mariboru. Šol. upravitelj: V. Grčar v Mariboru.

—o Zemljevide Gorenjske ravnine (Škofja Loka, Trzin, Litija, Vranks, Mežica) naročite pri blagajni Učit. konvikta v Ljubljani. Izvod stane le 7 Din. Vse šole, ki se nahajajo v označenem obsegu, naj naroče vsaj po 10 kosov; sicer nam ogromni kapital obleži mrtve v skladovnicah.

—o Šolske lekarne Učit. konvikta naj zamučniki takoj plačajo. Ker društvo ne razpolaga s pisarniškim osebom, bomo zaostanke (po tolikih opominih) iztirjali pravnim putem. Zaostankov je 7116 Din. Nadaljno dobavo lekarne smo ukinili.

—o Kosmos učila: mehanika 621 Din, optika 297 Din, elektro 351 Din, kemija 621 Din brez carine. — Naročila sprejema Učit. konvikt po šol. upravitelstvu v Cerkljah pri Kranju.

—o Družba sv. Cirila in Metoda je edina družba, ki podpira šolstvo in obmejno učiteljsko. Kaj ste storili za njo? Ali ste poskušali obuditi domačo C. M. podružnico? Pomagajte ji, da Vam pomore!

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom
Izdeluje **Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.**
Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah
zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist „UČITELJSKEGA KONVIKTA“ v Ljubljani in „UČITELJSKEGA DOMA“ v Mariboru.